

Turnov: exponát Muzea Českého ráje * Sochy na Valdštejně * **Chuchelna vs. Eurovia**
Semily: **Roušky patří do muzea!** * Libštát * Trávníky * Jilemnický evangelický hřbitov
Jičín: Lavička Václava Havla * **Mn. Hradiště: Budovcův pomník** * Vladimír Veselý

U Černické skály v Železném Brodě

Jana Matěásková

Milý čtenáři!

Závěr léta se, myslím, moc nepovedl. Počasí vrtkavé... a houby taky nikde.

Ale co bylo nejhorší – sledovat zpravodajství České televize.

Viděl jsem asi stovku reportáží z celé vlasti, které rozebíraly testování žáků.

Jestli to budou antigenní testy, nebo ty druhé. Jestli budou děti žvýkat nebo plivat. Jestli už hasiči dovezli testy do Horní Dolní. Kdo to bude platit? A co ti, kteří se testovat nechtějí? Budou smět zpívat? Třeba jen refrény? Uf...

Podléhám dojmu, že kdyby nebylo covidu, musela by si ho Česká televize sama vymyslet. *f.*

*** Expozice horolezectví Muzea Českého ráje bude z technických důvodů do 5. září uzavřena.**

*** Povidla versus syrečky...**

Na jaře 2012 provedlo archeologické oddělení Muzea Českého ráje před stavbou víceúčelového domu *Spirála* v historické části Turnova v ulici Antonína Dvořáka záchranný výzkum. Šlo o městskou parcelu v jádru města, kde byly zaznamenány historické terény od v 2. poloviny, 13. století až do současnosti.

Jedním ze zkoumaných objektů byla středověká odpadní jímka, v jejíž výplni se mimo jiné našly dvě zajímavé keramické nádoby. Jednalo se o hrnec s děrovaným dnem a tělem a mísu se širokým ovaleným okrajem, které lze datovat do 1. poloviny 15. století.

„Děrovaný“ hrnec bychom si dnes s ohledem na jeho tvar automaticky spojili s výrobou ovocných povidel, a proto jsme předpokládali, že to potravinové zbytky potvrdí. I v míse se dochoval organický povlak.

Nechali jsme tedy na Západočeské univerzitě v Plzni provést analýzu. Jaké bylo naše překvapení, když jsme se dozvěděli, že nádobí spolu úzce souvisí.

Obsahovalo totiž významnou koncentraci kaseinu a IgG kozího mléka, v domácnosti středověkého měšťana tak sloužilo k výrobě mléčných produktů.

Provedený průzkum odpadní jímky přinesl také další data: z 59 zvířecích kostí jich 6 pocházelo z kozy (ovce), tehdejší obyvatel Turnova měl tudíž za svým domem i chlívek.

„Děrovaný“ hrnec můžeme na základě analogií interpretovat jako syrnici používanou při domácí výrobě tvarohu a tvarůžků. Syrnice v podstatě sloužila jako cedník k oddělení tvarohu a syrovátky. Ta buď spontánně nebo za použití tlakového cezení odkapávala do podstavené nádoby. Mohla se však upotřebit i k vysoušení tvarůžků, a to kupříkladu v peci, kam se uložila po upečení chleba. Dávala se i do různých stimulačních lázní (solné nebo pivní), kde se sýry vystavovaly aerobnímu procesu zrání. Tento postup může být buď krátkodobý (několik hodin), nebo naopak extrémně dlouhý (vyžaduje měsíce až celý rok).

Preparované syrečky se následně přenesly do tepelně stálého prostředí, například do sena nebo obilí, kde docházelo k jejich aromatické stimulaci. K dozrávání mohly být uplatňovány i otevřené nádoby nebo krajáče, kdy se tvarůžky postupně odebíraly z usušených povrchových vrstev. Mísy se širokým okrajem vně šikmo dolů překlenutým (tzv. švýcarský okraj) sloužily ke sbírání smetany. Staly se běžnou výbavou domácnosti využívanou v mléčném hospodářství. Takto ukládané mléko spontánně kysne a lze z něj po vysrážení separovat tvaroh a syrovátku.

Z tohoto stručného přehledu je zřejmé, jak zásadní význam mají pro pochopení a následnou interpretaci archeologických nálezů movitých i nemovitých přírodovědné

analýzy. Jsou totiž nedílnou součástí archeologického výzkumu. Bez jejich využití sebelépe provedený terénní archeologický výzkum zaměřený pouze na *artefakty* nezíská z historic-

kých terénů maximální penzum informací. Objem takto získaných dat se vždy bude pohybovat hluboko pod hranici 50 %. Každý terénní archeologický výzkum je totiž pro nálezovou situaci zároveň výzkumem konečným: při exkavaci dochází k likvidaci nejenom nemovitých objektů a jejich stratigrafických vztahů, ale také k odbornému zničení doprovodného „kontextu“ - biomateriálu.

Každá nálezová situace je totiž jedinečná a podle toho k ní musí archeolog při terénním výzkumu přistupovat.

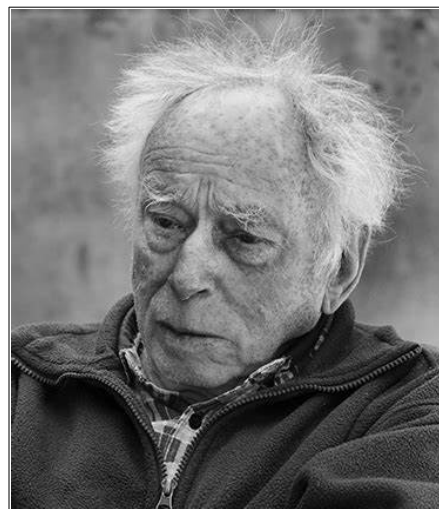
/ Jan Prostředník, ředitel Muzea Českého ráje v Turnově

*** Hrad Valdštejn** s nezaměnitelným mostem s pískovcovými sochami je nám všem znám. Ale znáte historii soch a víte, které svaté sochy zpodobňují?

Jednou ze zajímavostí hradu Valdštejna je dvojitý soubor stejných pískovcových soch. Jeden soubor se nachází na mostech, druhý najdeme v kapli sv. Jana Nepomuckého. Jedná se o sochy světců a soubory o 10 sochách od sebe dělí více než 200 let. Víte, kdo sochy pro Valdštejn vytvořil?

Nejstarší hrad na Turnovsku se v 18. století stal významným poutním místem. V té době vlastnili hrad Valdštejnové, potomci slavného vévody Albrechta z Valdštejna. Hraběnka Marie Markéta z Valdštejna, rozená Černínová z Chudenic, zde nechala kromě kaple postavit i dva kamenné mosty. Po vzoru pražského Karlova mostu je nechala ozdobit pískovcovými sochami kosmonoských sochařů Jelínků. Tato sochařská dílna působila v tomto regionu v době baroka a byla současníkem i pokračovatelem slavné sochařské dílny známého Matyáše Bernarda Brauna. V současné době se tyto originály barokních soch nacházejí v hlavní lodi kaple sv. Jana Nepomuckého a na mostech jsou k vidění jejich zdařilé kopie sochaře a restaurátora pana Jiřího Nováka (1922 v Přelouči – 2010 v Turnově) / **FOTO**, který působil v ateliéru na Hrubé Skále. Mezi jeho životní dílo patří kopie barokního sousoší na Karlově mostě *Vidění sv. Luitgardy* od Matyáše Bernarda Brauna. Sochy představují především české patrony - sv. Jana Nepomuckého, sv. Josefa, sv. Víta – patrona katedrály v Praze, jehož atributem je kohout sedící zde na knize, sv. Václava, sv. Ludmilu, sv. Vojtěcha, sv. Prokopa, sv. Markétu, sv. Walburgu a sv. Ivana.

/ Eliška Gruberová, Turnovské památky a cestovní ruch

A já článek doplním osobním příspěvkem.

Kopie soch pro Valdštejn nevytvořil Jiří Novák všechny. Svaté Vojtěcha a Víta vytvořil kameník Milan Chalabala z Prahy – nedávno jsem ho potkal u dejvického bistra Olin a vyfotografoval.

Další zakázku (ale nevím kterého světce) dělal kameník Ondra Doležal. Vít s Vojtěchem vznikali na zahradě tzv. Kafkárny ve Střešovicích, nedaleko od bydliště sochařů Gebauera a Hendrycha.

Vzpomínám, kterak jsme s Milanem „Kameníkem“ v Olinu řešili, kterak vytvořit kopii sv. Víta, když se část – právě ta s kohoutem – nedochovala. Byla to taková malinko detektivní spekulace... *f.*

Dvojitá nadílka Ve stodole u slepic

Turnovští diváci a fanoušci dívčího divadelního spolku Nakafráno se konečně dočkají dlouho očekávaných představení.

Jak představují hru autorky Kateřina Hofhansová, Michaela Kunetková, Alena Tomášová a Romana Zemenová? „Naše neustálé umělecké puzení přenést trochu té televizní kultury na jeviště dalo po několika letech soustředěné tvorby a odřikání život zcela unikátnímu divadelnímu žánru. Vznikla „teátrnovela“. Troufáme si tvrdit, že naše nová divadelní hra, kterou jsme trefně pojmenovaly *Ve stodole u slepic*, je první vlašťovkou svého druhu. Divák se stane svědkem toho, jak jde čas, jak pevná jsou rodinná pouta, a že život není jen procházka růžovou zahradou. Takový příběh se může stát i ve vaší ulici.“ Skvělá zábava zaručena.

pondělí 6. a úterý 7. září vždy od 19.30 hodin
(jedná se o náhradní termíny, ověřte si ten svůj)
Ve stodole u slepic
divadelní představení
Městské divadlo Turnov,
220 Kč

* Staňte se i letos našimi abonenty!

Zajímá vás, kdy a za kolik si pořídit abonentní legitimaci na vaši oblíbenou řadu? Tento článek vám na vaše otázky odpoví. Již v průběhu měsíce září (od středy 1. do úterý 21.) si stávající abonenti mohou obnovovat své předplatné. Ve středu 22. září budou neobsazená místa postoupena k volnému prodeji. Divadelní abonentní sezóna bude zahájena v listopadu inscenací *Kdo se bojí Virginie Woolfové*. Noví abonenti si mohou vybírat místa neobsazená stávajícími abonenty již v průběhu září. Ve středu 23. září se také spustí volný prodej vstupenek na představení do konce roku. Stejný princip prodeje abonentních legitimací a vstupenek bude fungovat také u řady *Turnovských hudebních večerů* a *Cestovatelského klubu* (pouze s rozdílem v termínu zahájení sezóny). Abonentní divadelní řada bude v nové sezóně čítat sedm představení, nový termín dostane několik představení ze zrušené loňské sezóny (*Revizor*, *Mrzák inishmaanský*), ale těšit se můžete i na nové kousky (*Noc pastýřů*, *Hadry, kosti, kůže*). Za divadelní abonentku zaplatíte výhodných 1 680 Kč. (KC Turnov)

* Park T. G. Masaryka oficiálně otevřen

Park u nádraží nebo park před Billou – jak chcete – od 30. srpna, kdy proběhlo slavnostní otevření, spojené se sedmou etapou regenerace sídliště u nádraží, nese park oficiální název *Park T. G. Masaryka*.

Na pondělní zahradní slavnosti připomněl starosta Turnova Tomáš Hocke dlouhou cestu regenerace, kterou sídliště urazilo. Revitalizace totiž trvala více než 10 let (první etapa začala v roce 2010). Postupně dostávaly na sídlišti nový povrch tamní komunikace a chodníky, byly upraveny uliční vpustě a kanalizační šachty, probíhaly práce na výstavbě veřejného osvětlení, byly provedeny sadové úpravy, osazeny lavičky, plakátovací plochy a další mobiliář. Vznikla nová parkovací místa a pro zvýšení bezpečnosti chodců byly vybudovány silniční přejezdové retardéry.

Rovněž úpravy původního bazénku měly mnoho podob (například existovala

studie na biotop). Nakonec v místě vznikl inteligentní vodní prvek, u kterého lze nastavovat intenzitu a výšku vodního proudu. Kromě vody je ve fontáně umístěné LED osvětlení, které se automaticky zapne reakcí na stmívací čidlo. Po ukončení vodního proudu tak fontána v noci pouze svítí.

Jak starosta Turnova Tomáš Hocke v úvodu pronesl, byl by rád, aby se vodní prvek stal jakousi vstupní branou do města směrem od terminálu a vlakového nádraží. „Veřejný prostor je jako obývací pokoj, je místem setkávání lidí a já přeji, aby se tu všem líbilo a strávili zde radostné chvíle,“ uvedl starosta. Na závěr nechybělo představení všech zainteresovaných subjektů stavby a samozřejmě slavnostní stříhání pásky. Hudební doprovod byl v režii žáků turnovské základní umělecké školy. Obří bubliny mohly přichozí děti tvořit díky programu Centra pro rodinu Náruč.

Sedmou etapu regenerace sídliště realizovala firma *MIZERA - STAVBY Turnov* využil na akci dotaci ze *Státního fondu dopravní infrastruktury* ve výši bezmála 3,2 milionu korun, spoluúčast města byla 3,7 milionu.

V předchozích šesti etapách (od zmíněného roku 2010) bylo upraveno 46.794 m² plochy, celkové náklady činily necelých 32 milionů korun. Téměř 12 milionů se podařilo získat z dotace a 20 milionů investovalo město Turnov ze svého rozpočtu.

/ Zdenka Štrauchová, tisková mluvčí Turnova

turnovsko

TROSKY – Kriticky ohroženým sokolům stěhovavým se letos nezdařilo hnízdění na Troskách v Českém ráji. Podle ochránců přírody to bylo nejspíš kvůli

dronům, zvažují proto vyhlášení ochranného pásma. V tiskové zprávě o tom dnes informovala mluvčí *Agentura ochrany přírody a krajiny (AOPK)* Kateřina Šůlová.

Nejrychlejší dravec na světě se kolem Trosek pohyboval letos zjara druhým rokem. Pracovníci *AOPK* i na hradě přítomní sokolníci tu opakovaně vídali samce, který nosil sedící samici potravu. Mlád'ata se jim ale vyvést nepodařilo, uvedl server *Genus*.

TURNOVSKO / SEMILSKO – 29. srpna došlo ke změnám některých jízdních řádů. Změny se týkají autobusových linek 501 ze Semil do Jičína, 854 z Jirkova na Malou Skálu, linky 864 z Turnova do Železného Brodu a 930 z Rokytnice n/J do Prahy.

MALÁ SKÁLA – 12. setkání historických vozidel *Den s EmBéčkem* na Malé Skále se letos uskuteční v **sobotu 4. září** v areálu u fotbalového hřiště. Více najdete na maloskalském webu.

la_skala
PŘÍRODNÍ AMFITEÁTR NA MALÉ SKÁLE UVÁDÍ

„KONCERT PRO TEBE“

4.9.2021 od 18:30

Spojením nádherných tónů harfy, zpěvu a syntezátoru, vzniknou přímo na jevišti zcela ojedinělé skladby, které doplní recitál básnické sbírky „PRO TEBE“. Autorku básní inspirovala magická krajina Suchých skal v Českém ráji, ale také její osobní prožitky a vzpomínky.

Zpěv:
Patrik Kee
Multiinstrumentalista a skladatel

Harfa:
Barbora Plachá
Přední harfistka mladé generace

Recitují herci:
Sylvie Krupanská (Husa na provázku)
Gabriela Filippi (Léčivé divadlo)
Zdeněk Hruška (Divadlo na Jezerce)

Autorka básní:
Marie Stará

Moderuje:
Petra Krmelová

 Koncert pro tebe

MALOSKALSKÝ JARMARK

4. 9. 2021
10:00 až 18:00
Kemp Ostrov – Malá Skála

Čeká na vás jarmark plný řemeslných i uměleckých předmětů,
regionálních
vystavovatelů a prodejců
K dostání budou potraviny z místních zdrojů a bohaté
občerstvení

PROGRAM

- kapela **FREE BALKAN QUINTET**
 - hudební škola Yamaha
 - Divadlo Čmukaři z Turnova
 - břišní tanečnice Najla
 - ukázky tradičních řemesel

SVIJANY – Navštivte noční komentovanou prohlídku Zámku Svijany s archeologem Petrem Brestovanským, která proběhne v **pátek 10. září** od 20:30 hodin. Během přibližně dvouhodinové prohlídky se dozvíte řadu zajímavých informací nejen o expozicích na zámku.

Pan Petr Brestovanský vedl tým archeologů, kteří měli na starost vykopávky spojené se Zámkem Svijany před jeho rekonstrukcí. Jeho unikátní nálezy z žárového pohřebiště v nedalekých Příšovicích tvoří významnou součást archeologické expozice zámku.

Zarezervujte si místo na info@zameksvijany.cz.

SYCHROV – Koncert v rámci 65. ročníku *Dvořákova Turnova a Sychrova* se uskuteční v zámecké galerii v **sobotu 11. září** od šesti hodin.

Účinkují: Šárka Neprašová – soprán, David Ullrich – tenor, Augustin Kužela – klavírní doprovod, Radmila Hrdinová - průvodní slovo, Zora Jehličková - host, sólistka opery Národního divadla v Praze. Na programu jsou árie z českých a světových oper: B. Smetana, W. A. Mozart, G. Rossini, G. Verdi, G. Puccini...

rovensko p. t.

*** pátek 3. září – Křest knih, vydaných k 650. výročí Rovenska p/T.**

V sále radnice od 19.00 hod. společně uvedeme nové knihy za přítomnosti autorů, zajímavých hostů a známé hudební skupiny *Jablkoň*.

*** Sobota 11. září – Útěcha z příběhů napříč staletími**

V sále radnice od 10.00 hod. se uskuteční celodenní diskusní setkání nad příběhy, které lidem poskytovaly a dodnes mohou poskytnout útěchu a oporu v nejrůznějších krizích – životních, politických, ekologických, i v té covidové. Setkání otevřené co nejširší veřejnosti začne blokem věnovaným starší literatuře, například biblickým příběhům, textům spojeným s Karlem IV., Božské komedii Danta Alighierioho nebo tvorbě J. A. Komenského. Po odpolední svačině budeme pokračovat u příběhů současných, včetně těch, které si sami o sobě a o svém světě tvoříme. Setkání se uskuteční v rámci programu *Odolná společnost pro 21. století Akademie věd ČR*. Účast přislíbili odborníci z akademického Ústavu české literatury, Filosofického ústavu a Centra medievistických studií, z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy či z Městské knihovny Praha. Diskusi doplní vystoupení umělců. Přesný časový rozvrh bude zveřejněn před akcí. Všechny srdečně zveme, alespoň na chvíli. Kontaktní osoba: Matouš Jaluška (jaluska@ucl.cas.cz).

lomnice n. p.

*** V neděli 5. září** končí uzavírka viaduktu v Lomnici nad Popelkou.

Od 6. 9. 2021 budou linky 501, 502 a 980 jezdit podle základních jízdních řádů.

*** Tradiční podzimní repríza** zahajovacího divadelního představení letošního 27. ročníku hudebně dramatického festivalu *Lomnické kulturní léto* se uskuteční ve **čtvrtek 9. září** od 19 hodin v Tylově divadle.

Účinkuje Divadelní spolek J. K. Tyl Lomnice nad Popelkou.

Úprava a režie: Petr Sádek, Veronika Sádková, Renata Tomešová.

Nové divadelní představení lomnických ochotníků je složeno z šesti aktovek, které vznikly pod vedením tří režisérů. Šest komediálních povídek se odehrává v jednom pokoji malého pařížského hotelu. Nebude v nich rozhodně nouze o humor. Komédie plná francouzského šarmu nabízí zajímavé příběhy lidí s překvapivým a mnohdy i detektivním nádechem.

lomnicko

„V srpnu jsme podnikly vlastivědný výlet do obce Veselá na pozvání pana Tomáše Vávry. Viděly jsme zajímavosti obcí Veselá a Kotelsko a vyslechly jsme velmi zasvěcené komentáře pana Vávry. Bylo nám umožněno prohlédnout si budovu bývalé Masarykovy školy - rovněž s výkladem pana Vávry o novodobé historii obce Veselá a jejího okolí.

Znalostmi a podáním pana Vávry jsme byly nadšeny a velmi rády navštívíme pana Vávru znovu (samozřejmě s určitým odstupem). Tímto ho velice pozdravujeme a moc děkujeme!“

/ Zdenka Sluková a Bohuslava Nevrklová, Český Dub

I roušky mají své příběhy. Proto patří do muzea!

Muzeum a Pojizerská galerie Semily oslovuje občany s netradiční výzvou nazvanou *Rouška patří do muzea*.

Tuto myšlenku přibližuje historik a správce muzejních sbírek Tomáš Chvátal. „V časech koronavirových uzávěr jsme často přemýšleli nad tím, jak v této zvláštní době naplnit jedno ze základních poslání muzejní sbírkotvorné činnosti – tedy shromažďovat doklady života obyvatel v dané době. Zamýšleli jsme se, jaké předměty jsou nejvíce spjaty s ranou kovidovou dobou a vyšlo nám z toho, že jsou to jednoznačně látkové roušky. Ty budeme mít už asi napořád spojeny s prvním příchodem nákazy, s jejich domácím šitím, se sháněním materiálu. Látkové roušky měly mnohdy zajímavý design, navíc se, i když to není dávno, staly díky změně vládních nařízení a nástupu respirátorů opravdu již historickými kousky. S jednotlivými rouškami jsou navíc vždy spjaty i konkrétní příběhy o tom, komu patřily, kdo je vyrobil a co jejich nositelé v koronavirové době zažili. Zároveň je rouška bezesporu symbolem této doby, pro jednoho kladným coby znamení odpovědnosti, pro jiného záporným coby symbol omezování svobod.“

Ředitel muzea Miroslav Šnaibek navázal: „Rádi bychom využili doby, kdy ještě mnozí z nás mají látkové roušky doma a zároveň mají v čerstvé paměti i jejich osudy. Vyhlašujeme tedy akci *Rouška patří do muzea* a prosíme občany, aby nám do sbírek přinesli roušku (svou nebo jinou zajímavou, vyráběnou i kupovanou) a zároveň vypsali i její příběh – kdo ji vyrobil a z jakého materiálu, kde byla používána a případně můžete přidat i nějakou zajímavou událost, která se s ní pojí.

Primárně se soustředíme na Semily a okolí, ale budeme rádi i za zajímavé kousky odjinud. Pokud se nám zajímavých roušek sejde dostatek, rádi bychom je následně představili na výstavce v našem muzeu.“

Akce se koná do 30. září 2021. Roušky je možno buď přinést osobně do kanceláře semilského muzea v otvíracích hodinách, vhodit do muzejní poštovní schránky nebo poslat poštou na adresu muzea. Předáním pracovníkovi muzea nebo vhozením do krabice souhlasí účastník se zařazením roušky i přiloženého popisu do sbírek muzea a s jejich případným publikováním v rámci připravované výstavy.

Na závěr přejí pracovníci muzea hodně zdraví a vyslovují naději, že se situace zlepší natolik, aby do muzea už brzy patřily nejen látkové roušky, ale i respirátory a další protikovidová opatření. (Muzeum a Pojizerská galerie Semily)

*** 5. Semilský Montmartre**

Sobota 11. září, 14:00 – 21:00 v areálu muzea a muzejní zahrádky

14:00 – 18:00 Výtvarné dílny nejen pro děti

17:00 – 17:30 Koncert volného uskupení Trio Jaro (Kateryna Sochaň – zpěv, Barbora Voleská – zpěv, kytara, klavír, Jan Jareš – kytara, zpěv)

18:00 – 18:30 Divadélko pro děti na muzejní půdě – soubor *Na židli*

18:00 – 19:00 *Petr Ochman* – šansony a lidová hudba (harmonika)

19:00 – 20:30 *Trojboy* - folk (Petr Špitálský, Jan Ferles, Jan Šturm)

Doprovodný program: Postcrossing – celodenní prezentace a setkání fanoušků celosvětového fenoménu navazování kontaktů prostřednictvím pohlednic

*** Vážení příznivci semilského muzea,** vyhlášíme novou výtvarnou soutěž na téma Portrét - autoportrét. Soutěží se ve třech kategoriích: 1. do 12 let, 2. 13 -18 let, 3. nad 18 let. Účastníky mohou být neprofesionální výtvarníci (amatéři), technika – libovolná, na papíře, formát – A3 na výšku, každý účastník může předložit maximálně dvě soutěžní práce (vzadu podepsané s čitelnou adresou a telefonním kontaktem). Práce průběžně odevzdávejte na adrese muzea do 31. října. Ceny za 1. místa v každé kategorii – poukázky na výtvarné potřeby v hodnotě 1 000,- Kč. Slavnostní vyhodnocení bude v listopadu, širší výběr prací bude prezentován v semilském muzeu.

/ Miroslav Šnaiberk ředitel Muzea a Pojizerské galerie

*** Radnice v Semilech** opakuje konkurz na ředitele Waldorfské školy. Tu stále řídí statutární zástupce dnes už bývalého ředitele, který odmítl testování žáků na covid. Rada města ho kvůli tomu letos v dubnu odvolala.

Město coby zřizovatel školy sice vypsal první konkurz v dubnu, komise ale nikoho nevybrala. Podávání přihlášek do druhého výběrového řízení na post ředitele Waldorfské školy Semily končí až 6. září, uvedl *Jablonecký deník*.

semilsko

CHUCHELNA –

Chuchelna má nový obecní úřad, v těchto dnech se stěhoval do tzv. Kostky. Nová adresa je Chuchelna č. 296.

CHUCHELNA – Obyvatelé Chuchelny nedaleko Semil si nepřejí obnovení těžby čediče v místním lomu.

Čedič z Chuchelny přitom

patří k nejvyšším v Česku, hodí se například pro hodně zatěžované dopravní stavby silnic a železničních tratí. Lom je už sedmnáct let opuštěný,

ale povolení k těžbě, které má společnost Eurovia od Báňského úřadu, je pořád platné.

Těžba v lomu Chuchelna začala už v roce 1967, zastavena byla zhruba před dvaceti lety. Někteří lidé však mají dodnes popraskané zdi od mohutných odstřelů. Například Jindřich Stránský, který bydlí zhruba sto metrů od lomu, přirovnává odstřely k zemětřesení.

Těžaři lom opustili v roce 2004, povolení pro těžbu je ale stále platné. Místní obyvatelé se tak dalšího hluku a otřesů nadále obávají. Ve Smrčí, které je vzdálené jen několik kilometrů, je navíc další lom. Hluk z něj je slyšet i v Chuchelně. „Mám velkou obavu o spodní vody, a je mi samozřejmě hodně líto ekosystému, který se začal po skončení těžby probírat,“ řekl obyvatel Chuchelny Jan Mazánek.

Území od roku 2015 spadá do globálního parku UNESCO. Lom je v současnosti v takzvaném režimu zajištění, a to až do konce června roku 2024. „Před uplynutím této lhůty máme v plánu požádat o povolení do režimu zajištění dále. To znamená, že v tomto lomu nemáme v plánu těžit ještě několik dalších let,“ řekla mluvčí společnosti Eurovia Iveta Štočková.

Proti těžbě je například tamní spolek *Mlok*. Vznikla už dokonce i petice, a připravuje se referendum. „Poté by obec chtěla zajistit například nový hydrogeologický posudek nebo posouzení vlivu na okolí,“ uvedla starostka Chuchelny Eva Peřtová (nestr.).

Rozhodující slovo bude mít nakonec Báňský úřad.

/ mvr, ČT24

LIBŠTÁT –

**JANA STEHR (soprán) a Sbor
BOŘIVOJ Lomnice**

V neděli 5. září v 16 hodin

Výborní hosté s profesionální sólistkou přednesou spirituály, které budou další týden nahrávat s Jaroslavem Krčkem.

Sbormistryně: Petra Lukavcová.

Luterský kostel na Hořením konci v Libštátě. Vstupné 90 Kč.

Za nepříznivého počasí v libštátském „dolením“ evangelickém kostele.

SPÁLOV –

SPÁLOVSKÉ BABÍ LÉTO

Jednodenní výstava profesionálních výtvarníků.

V kulturním programu vystoupí *Pěvecký spolek Jizeran Semily*.

4. září, Evangelická kaple na Spálově od 14.00 hod. Vstupné dobrovolné.

železný brod

*** Na Trávníkách** v Železném Brodě se stále pracuje a pracovat bude... dokud bude počasí přát. V září budou zahájeny práce na rekonstrukci dalších komunikací

v Trávníkách. Tentokrát přijde na řadu ulice Františka Balatky od Malého náměstí ke hřbitovu. Úsek od Malého náměstí ke Školní ulici bude ponechán průchozí pro začátek školního roku, následně, až práce postoupí, bude i tento uzavřen. Bude možné využít průchod přes Trávníky, oklikou přes nábreží Obránců míru a spojnici od lávky do Školní ulice nebo bude možný i průchod areálem kostela sv. Jakuba. Předpoklad pokládky povrchů v ulici Fr. Balatky je na konci října letošního roku. Mezitím budou dokončeny výměny světelných bodů veřejného osvětlení a téměř celé Trávníky tak získají novou tvář, uvedl *Jablonecký deník*. / FOTO Jana Matěásková

*** Městská galerie Vlastimila Rady** v Železném Brodě pořádá výstavu 10 let sklářského sympozia - letní sklářská dílna Železný Brod. Vernisáž výstavy se koná v **pátek 3. září** od 17 hodin a poté ji budete moci navštívit až do 10. října.

PRODEJNÍ DOBA:

pondělí	9 – 17 hod.
úterý	9 – 17 hod.
středa	9 – 17 hod.
čtvrtek	9 – 17 hod.
pátek	9 – 18 hod.
sobota	9 – 13 hod.
neděle	9 – 18 hod.

železnobrodsko

SPLZOV – V obci mezi Železným Brodem a Líšným byla otevřena prodejna regionálních produktů. Prodejnu provozuje *Farma Bzí*. (Loužnický zpravodaj)

PĚNČÍN, KRÁSNÁ –

ZÁSADA –

Jilemnické městské hřbitovy II.

Evangelický hřbitov

Dominantu tvoří velký kovaný kříž zapuštěný do pískovcového podstavce barokových tvarů, na němž je vytesán letopočet 1862. Oficiálně byl hřbitov zřízen o rok později.

Dnes je proslulý především pečlivě udržovaným hrobem skvělého závodníka **Bohumila Hanče**, zahynuvšího na krkonošských hřebenech při závodu na 50 kilometrů. Jeho pohřbu se v Jilemnici zúčastnilo na sedm tisíc lidí a město se v ten den ponořilo do nefalšovaného smutku. Zejména *Český krkonošský spolek Ski* udržuje Hančovu památku živou a na hrob (mimo jiné) každoročně v den výročí tragédie (24. března) klade věnce.

Odpočívají tu také Hančova manželka, syn a jeho manželka. Ta se dožila 99 let a zemřela roku 2015.

Další významnou osobností pochovanou na tomto hřbitově je vynikající lékař lidumil a znamenitý fotograf **MUDr. Josef Vejnar**, významná osobnost jilemnických dějin přelomu 19. a 20. století. Sousední urnový háj založil v roce 1929 učitel a pozdější školní ředitel Antonín Klimenta, který zde byl také jako první pohřben. Oddíl obsahuje nejen mnoho významných hrobů, ale také řadu náhrobků se zajímavými reliéfy. Většinu jich vytvořila Františka Podpěrová – Bělská.

Hned při vstupu na hřbitov vidíme krásné náhrobky řídícího **Jana Buchara** a konzervátora Jindřicha Ambrože. Oba muži k sobě měli velmi blízko. Spolupracovali především na poli turistiky a jejich přínos zůstává dodnes neocenitelný. Oba se dobře znali a o generaci mladší Ambrož převzal po svém příteli turistickou štafetu a podobně jako pan řídící učinil pro propagaci našeho města i Krkonoš obrovský kus práce. Stál také v čele úsilí o ochranu památek, krkonošské přírody a snah o založení Krkonošského národního parku. Je symbolické, že kousek od těchto dvou hrobů je vidět na vrchol Žalého.

Zhruba uprostřed staré části urnového háje najdeme vcelku prostý náhrobek spisovatele **Jaroslava Havlíčka**. Ačkoli velkou část života prožil v Praze, Jilemnice zůstala trvalým inspiračním zdrojem pro jeho literární tvorbu a zároveň i jeho celoživotní

láskou. Nepochybně patří k vůbec největším českým spisovatelům meziválečného období a jeho knihy se znovu a znovu objevují na knihkupeckých pultech, aniž by tam dlouho zůstávaly...

Odpočívá zde také jeho manželka **Marie** („Máňa“). Měl jsem tu čest ji blíže poznat. Svému muži byla velikou opo-rou a po jeho nečekané smrti se dokázala v těžkých dobách obětavě starat o svou rodinu. Jilemnicki velmi milovala a dodnes mi zní v uších její příjemný sametový hlas. Svůj věčný sen tu spí také Havlíčkův syn Zbyněk, vynikající básník a psycholog. Zemřel podobně jako jeho otec v pouhých 47 letech.

Při východní straně urnového háje najdeme hrob spisovatele **Jana Weisse**

ozdobený pěknou bystou. I on patří k výrazným postavám zejména meziválečné české literatury. K Jilemnicki měl mimořádně vřelý vztah a život bez pravidelných pobytů v rodném městě (v dospělosti žil v Praze) si neuměl představit. Například jeho díla *Dům o tisíci patrech* (1929) nebo *Přišel z hor* (1941) vynikají vysokou uměleckou kvalitou. Škoda, že se jim nedostává větší popularizace.

Nedaleko najdeme hrob Otty Kočího, zakladatele Kavánovy

galerie a tvůrce prvních expozic Krkonošského muzea v jilemnickém zámku.

Odpočívá tu řada dalších znamenitých osobností, z nichž mnohé vykonaly pro Jilemnicki veliký kus práce. A už proto si zaslouží naši vděčnou vzpomínku.

/ Jan Luštinec, Zpravodaj města Jilemnice;

foto Eva Seifertová (Weiss), Město Jilemnice a Wikipedie

Hrob Bohumila Hanče a jeho rodiny

V anketě o umístění Lavičky Václava Havla zvítězila dolní část zámeckého parku

Rada města schválila výsledky ankety o umístění Lavičky Václava Havla a pověřila starostu města, aby oficiálně podal žádost města Jičína k nadaci *Vize 97*. V anketě občané vybírali ze tří vytipovaných lokalit. Přesvědčivě zvítězila lokalita A, tedy dolní část Zámeckého parku, u severovýchodního rohu zdi. Umístění lavičky stále není jisté, Jičín se však tímto krokem oficiálně přihlásí coby kandidát. Rozhodnutí nyní bude na zástupcích nadace *Vize 97*, kdy podstatné slovo bude mít bývalá první dáma České republiky Dagmar Havlová. V letošním roce si připomínáme 10. výročí od úmrtí a 85. výročí od narození prezidenta Václava Havla. Záměr, že se město Jičín bude ucházet o Lavičku Václava Havla, schválilo zastupitelstvo Jičína 31. března 2021. S odkazem na dvě letošní výročí myšlenku nadnesl zastupitel Josef Novotný. Anketa probíhala od 9. července do 15. srpna. Předcházela jí diskuse na úrovni Rady města, Komise kulturní a Komise pro cestovní ruch, kdy se řešily jednotlivé návrhy pro umístění. Bylo zvažováno estetické hledisko, otázka každodenního provozu a také možná kolize s podzemními sítěmi. Tímto způsobem se počet lokalit zúžil na finální tři, které postoupily do ankety. Z těchto tří byla lokalita A situována do dolní části Zámeckého parku, lokalita B do horní části parku vedle vstupního chodníku a lokalita C na Husovu ulici před Masarykovu divadlo.

Ankety se zúčastnilo 170 respondentů, přičemž 93 hlasovalo pro lokalitu A, 37 pro lokalitu B a 30 pro lokalitu C. Zbývajících 10 hlasů bylo neplatných – jednalo se o duplicitní hlasy a o ohlasy odmítající samotný záměr umístění lavičky. Celkem 148 respondentů využilo elektronické hlasování prostřednictvím e-mailu, zbylých 22 odevzdalo papírový anketní lístek do schránky u podatelny na Žižkově náměstí.

/ Jan Jireš, tiskový mluvčí města Jičín

* A ještě pozvánka na koncert

hořice

Město Hořice pořádá a tímto srdečně zve na devátý ročník *Slavností Hořicích trubiček*, které proběhnou v **sobotu 4. září** na náměstí Jiřího z Poděbrad.

Program: 9:00 – To nejlepší od Michala Nesvadby; 1:00 – Hořické mažoretky; 10:30 – One and Half; 12:00 Nad'a Urbánková a Bokomara; 13:00 – 16:00

Výstava veteránů (auto, moto, traktory); 13:30 Staropražští pardálové; 15:00 Sofian Medjmedj; 16:30 Alžběta; 18:00 ARTrosa; 18:30 Bryan Adams revival – Martin Kurc a Band; 20:30 Prague Quenn.

mnichovo hradiště

V pondělí 23. srpna 2021 opustila socha Václava Budovce z Budova po téměř 70 letech prostor před mnichovohradišťským zámkem. Socha je ve vlastnictví města Mnichovo Hradiště a od roku 1952 byla umístěna před státním zámkem Mnichovo Hradiště, který je ve správě Národního památkového ústavu.

Památku si nejprve převzali odborní pracovníci k restaurování a následně bude včetně podstavce přemístěna na nově opravené Masarykovo náměstí, které s ní již bylo spjato v minulosti. Stála zde v letech 1938 – 1950. Jak uvádí web státního zámku Mnichovo Hradiště, v uvolněném prostoru před zámkem bude v budoucnu obnoven francouzský park, který se bude rozprostírat i před hlavním průčelím zámku.

Václav Budovec z Budova (1551 – 1621) byl český politik, diplomat a spisovatel, významná postava politického a nábožen-ského života českého stavovského státu ve 2. polovině 16. století a na počátku 17. století. Od roku 1602 byl majitelem mnichovohradišťského panství. Byl popraven 21. června 1621 na Staroměstském náměstí jako jeden z 27 vůdců stavovského povstání. Letos v červnu se při příležitosti 400. výročí jeho úmrtí konala v Mnichově Hradišti celodenní vzpomínková akce.

/ Petr Novák, Mnichovohradišťsko.cz

A pro zajímavost si ještě připomeneme slavnost odhalení pomníku v roce 1938.

K slavnostnímu odhalení Budovcova pomníku na mnichovohradišťském náměstí došlo v neděli 17. července 1938. Velkolepá slavnost se ale připravovala již dlouho předem. O jejím programu bylo rozhodnuto na valné hromadě spolku 28. března 1938. Následně byla slavnost propagována v denním tisku i na plakátech, které vytiskla zdejší Fritschova tiskárna. Termín slavnostního odhalení se však několikrát změnil. Původně byl stanoven na 12. června, později na 10. července. Protože se počítalo s přímou rozhlasovou reportáží z této akce a na 10. července měl rozhlas už jiný program, navrhl *Radiojournal* přesunutí termínu na 17. července. Reportáž byla vysílána mezi 10:00 a 10:40, průvodní slovo měl známý rozhlasový reportér František Kocourek (1901 – 1942), s jehož jménem jsou v historii rozhlasu spjaty zejména komentáře z období kolem Mnichova v září 1938. Za své vlastenecké působení byl později zatčen a zahynul v koncentračním táboře Osvětim.

Ale vraťme se do Mnichova Hradiště v létě roku 1938. V předvečer slavnosti v sobotu 16. července se konala v městském divadle slavnostní akademie s přednáškou tehdejšího předsedy Pekařovy společnosti dr. Vincence Matiny (1882 – 1967), jenž hovořil o významu starých českých rodů. On sám byl potomkem jednoho z rodů českých exulantů, Mutinů.

V následujícím kulturním programu pak vystoupil místní žákovský pěvecký sbor učitele Josefa Smolíka a studentský smyčcový kvartet. Jeho členy byli pozdější světoznámý hobojská Jirí Tancibudek, hudebník a architekt Jirí Svoboda (oba později žili v Austrálii), dále Josef Hrdina a Antonín Cícvárek. Slavnost odhalení pomníku se konala pod záštitou městské rady a okresního výboru Mnichovo Hradiště. Pozvání obdrželi významné státní, vědecké

i církevní instituce. Většina z nich přislíbila účast svých zástupců, někteří z nich se ale později omluvili, jako rektor Univerzity Karlovy František Slavík. Akademii věd a UK nakonec zastupoval hlavní řečník, univerzitní profesor a historik Josef Vítězslav Šimák, jemuž rektor univerzity k události propůjčil univerzitní insignie – zlatý řetěz. Čs. společnost historickou zastupoval prof. dr. František Kutnar, Historický klub prof. dr. Jan Filip, archeolog, rodák z Chocnějovic. Hlavní město Praha reprezentoval městský archivář prof. dr. Václav Vojtíšek. Podle podpisů významných hostů v městské kronice vidíme, že slavnosti se zúčastnil také například spisovatel František Křelina nebo autorka historických románů Leontina Mašínová, nechyběli představitelé okolních měst a obcí.

Slavnostní odhalení pomníku Vácava Bdoyce z Budova 17. července 1938 na náměstí.

Již několik týdnů předem byly k účasti na slavnosti vyzváni všichni občané města i místní spolky, jejichž členové se měli dostavit ve spolkových krojích. V neděli 17. července se účastníci sešli ve čtvrt na deset u sokolovny. V slavnostním průvodu kráčeli členové spolků Podpora, Všeobecná podpora, sboru dobrovolných hasičů, Selské jízdy, Sokola, Národní gardy, Místní obce legionářů, Zpěváckého spolku Smetana, Dělnické tělocvičné jednoty, Sportovního klubu, ale i oddíl Junáků, členové obce baráčníků a příslušníci dalších místních spolků.

Od sokolovny se průvod za doprovodu hudby vydal na náměstí. Zde musela kvůli rozhlasové reportáži slavnost začít přesně v 10 hodin. Zahájil ji opět pěvecký sbor učitele Smolíka. Úvodní slovo přednesl předseda *Sboru pro postavení pomníku* Josef Dusil. O osobnosti Václava Budovce z Budova promluvil J. V. Šimák, o historii vzniku pomníku JUDr. J. A. Herold.

Po slavnostních projevech převzal starosta města symbolicky pomník pod svou ochranu. Na závěr vystoupil pěvecký sbor Smetana řízený ředitelem školy Jindřichem Tancibudkem. Po skončení oficiální části slavnosti probíhal na náměstí koncert sokolského dechového orchestru, řízeného R. Niesnerem.

V půl druhé odpoledne odcházel z náměstí průvod do zámecké zahrady, pronajaté na tento den od hraběte Valdštejna. Zde se konal slavnostní koncert. V parku byly umístěny také prodejní stánky, kromě občerstvení se prodávaly i upomínkové předměty. K této slavnostní příležitosti byly vydány pohlednice s obrázkem pomníku i tisíc kusů odznaků s portrétem Václava Budovce. Filatelisté vydali slavnostní známku a razítko. V průběhu slavnosti byla na poště rovněž otevřena zvláštní přepážka, kde byly tiskoviny opatřeny tímto příležitostným razítkem.

Po skončení slavnosti byly fotografie ze slavnostního odhalení zaslány do ČTK a Šimákova přednáška vyšla tiskem. I proto, že při projevu došlo k technickým problémům, kdy nefungoval zesilovač a řečníka nebylo dobře slyšet.

O tom, že pořadatelé přikládali slavnosti velký význam, svědčí i to, že uzavřeli u banky Slavia na 17. července od 10 do 15 hodin pojištění proti dešti. Případné srážky byl připraven měřit v místním cukrovaru ing. Šavřda. Pojistka byla uzavřena na 2 000 Kč, vyplacená částka měla záviset na množství srážek. K této situaci naštěstí nedošlo.

MUZEUM MĚSTA MNICHOVO HRADIŠTĚ
VÁS ZVE NA
VERNISÁŽ VÝSTAVY
JOSEF MAREK
OBRAZY

V PÁTEK 3. ZÁŘÍ 2021
OD 17 HODIN

2. PATRO STÁTNÍHO ZÁMKU
MNICHOVO HRADIŠTĚ

VÝSTAVA POTRVÁ DO 31. ŘÍJNA 2021

*** Městské muzeum** připomene kulaté výročí malíře Josefa Marka velkou soubornou výstavou jeho obrazů, která se bude konat od 4. září do 31. října. Na výstavě bude k zakoupení i obsáhlý tištěný katalog, který zachycuje autorovu rozsáhlou celoživotní tvorbu. Děkujeme tímto několika desítkám z vás, majitelům olejů, kreseb, tisků a akvarelů pana Marka, že jste nám obrazy zapůjčili ke zdokumentování. V katalogu bude díky tomu představeno téměř pět set děl.

Slavnostní zahájení výstavy je naplánováno na **pátek 3. září** na 17. hodinu. (Lucie Holečková, MMMH, *Kamelot*)

*** Ještě před několika týdny měli Hradišťáci** možnost zastavit se v knihobudce u městského kina, vybrat si zdarma nějaký knižní titul nebo sem naopak odložit přečtenou knihu. Tomu je nyní konec. Jak informovala Edita Řezáčová ze spolku *Žijeme pro Hradiště*, který za počinem stojí, knihobudka se stala už poněkolkáté terčem útoku vandalů, což vedlo k rozhodnutí ji dočasně odstranit. Po nutné opravě se do ulic města patrně vrátí, zatím však není jasné kam. Čtenáři zatím mohou využívat služby nové knihobudky na pláži u Jizery. (Martin Weiss, KAMELOT)

Jablonec n/n

*** Den evropského dědictví:**

V sobotu 11. září se v Jablonci nad Nisou u příležitosti Dne evropského dědictví pro veřejnost otevře (zdarma) 19 památek. Připravena je i rodinná trasa, exhibiční ražba nebo jízdy retro autobusem typu Škoda 706 RTO.

Zpřístupněny budou tyto památky:

Kostel sv. Anny s výstavou – *Výstava GENERACE S.V.U. Mánes*

Dům Jany a Josefa V. Scheybalových s výstavami *Vítězové bílé stopy*

a *Architektura pro horské město* – ke 150. výročí narození jabloneckých architektů Josefa Zascheho a Roberta Hemmricha

Městská knihovna – během dopoledne promítán film *Jablonec nad Nisou a okolí v letech 1356 až 1945*, od 13:00 přednáška Lenky Klimentové *Proč je Česká mincovna právě v Jablonci nad Nisou*

Muzeum skla a bižuterie – Zpřístupněna radniční věž, obřadní síň, předsálí, salonek, sekretariát a pracovna primátora, zasedací místnost, vystaveny městské insignie, pamětní medaile a pamětní knihy

Střední uměleckoprůmyslová škola – K vidění výstava klauzurních prací studentů oboru Grafický design v galerii Dvorek, historické stroje, vybavení ryteckých dílen. Exhobiční ražba v prostorách SUPŠ a VOŠ pro návštěvník Další zpřístupněné objekty: Městské divadlo (19:00 představení *Poprask na laguně* – Divadelní spolek Lázně Toušeň), Dům česko-německého porozumění s výstavou *Regionální architektura v modelech*, Sokolovna v Tyršových sadech, Galerie N v Jehlářské ulici s výstavou *Skloletí* k výročí sklárny v Železném Brodě, Kantorova vila v Palackého ulici, Muzeum výroby korálků – G&B beads, kostely Dr. Farského, Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, Povýšení sv. Kříže, Seslání Ducha svatého a Nejsvětější Trojice ve Mšeně a kaplička sv. Anny v Palackého ulici.

*** Dračí den**, závody dračích lodí, se odehrají na břehu jabloneckého moře, na pláži u „prutu“, v **sobotu 4. září** od 9 hodin.

*** Ondřej Ruml** a *Iuventus, Gaude*

koncert, letní scéna Eurocentra, Jablonec n/N, **pátek 10. září** od 19 h

*** Na 19 nejlepších snímků účastníků fotografické soutěže *Dobré ráno, ještě lepší den!*** je vystaveno až do konce září na schodech staré radnice. Výstava je přístupná všem zájemcům v provozní době knihovny.

V kategorii do 16 let vybrali čtenáři i porota snímky Kateřiny Linhartové z Pěňčína, v kategorii nad 16 let se porotcům nejvíce líbil snímek Miloslava Janovského z Benešova, čtenářům pak fotka jabloneckého Františka Lukeše. Oceněné obrázky jsou i na webu knihovny, ovšem informaci, který je který, jsem nenašel. Mně se nejvíc líbil tenhle.

jablonecko

RYCHNOV u Jablonce n/N –

Město a SDH Rychnov Vás srdečně zvou

4. září 2021 10:00 Nové koupaliště

Rychnovská fošna

Program: Přejezd koupaliště na kole, ukázka útoku malých hasičů, balónková Adélka ...

Hudební doprovod:

Meredith Hunter Adam Mišík Muerti

Občerstvení zajištěno

SMRŽOVKA –

Vinotéka v Občanské ulici a město Smržovka si vás dovolují pozvat na:

VIII. SMRŽOVSKÉ VINOBRANÍ
v sobotu 11. září 2021 od 12 hodin

PŘIPRAVILI JSME PRO VÁS:
burčák (bílý a červený)
sudová vína
degustace vín
prodej lahvových vín
bohatá vinařská tombola
dražba archivních vín
občerstvení

VINOBRANÍ BUDE DOPROVÁZET:
hudební skupina „S NÁSTROJI“
od 14:30 hodin zahraje cimbálová
muzika p. Eliáše

DODAVATELÉ VÍN:
Vinařství Znovín Znojmo
Rodinné vinařství Bzenec
Arcibiskupské zámecké víno Kroměříž

AREÁL U VINOTÉKY - Občanská ulice 1172, Střední Smržovka
autobusová zastávka 150 m, vlaková zastávka 200 m

*** Práce na naučné stezce Bobovce jsou v plném proudu!**

Naší snahou je zatraktivnit naše město a okolí nejen turistům, ale hlavně našim občanům. Plánovaná naučná stezka *Bobovka* by měla končit vyhlídkou *Špička*. Proto je i základ jednotlivých prvků řešen v režimu odrazu světla. Jejich detailní podobu a umístění budou řešit architekti přímo na místě. Vlastní pochozí stezka je již prakticky hotová. A nutno podotknout, že chůze po ní je velice pohodlná.

Vjezd cyklistům bude zakázaný. Jednáme s AOPK o vhodném řešení jednotlivých zastavení, aby nebyla pro lesní živočichy nebezpečná. Hlavně díky zrcadlení. Tato stezka bude zcela odlišná od klasických panelových naučných stezek. Hlavní snaha je vedena vzpomínkou na bobový a sánkařský sport v Tanvaldě. Ale

s využitím prvků, které upoutají pozornost. Necháváme architektům volné ruce. Prapůvodní dráha měla start právě u skaliska, na kterém se dnes tyčí vyhlídka *Špička*, cíl byl až u nemocnice. Později došlo k posunutí startu k dnešní nemovitosti Junáku (jedním z důvodů byla rovinka hned po startu, kdy mnohdy museli jezdci svůj stroj potlačit) a zkrácení, kdy cíl byl u *Penzionu Bobovka* (důvodem byl nově budovaný výtah pro boby). Nyní se projektuje místo bývalých horních tenisových kurtů parkoviště, včetně sociálního zařízení, aby nedocházelo ke konfliktům kvůli špatnému parkování.

/ Vladimír Vyhnálek, *Tanvaldský zpravodaj*

liberecký kraj

Krajské dožínky se po roční pauze uskutečnily v sobotu 28. srpna v libereckém areálu Vesec. Na nich převzali svá ocenění také regionální výrobci. Výrobkem roku Libereckého kraje 2021 se stala švestková povidla Martiny Papežíkové z firmy *DobroTY z Ráje*. 2. místem byl oceněn Lažanský RUBÍN jablko s broskví 100% šťáva z *Moštovny Lažany*, 3. místo dostal Pšenično-žitný chleba *DOK – Nordbeans*.

výtvarno

Malíř, který umřel před velkou radostí

Tam pod Medencem na Spálově ve své chaloupce čp. 4 byl malíř Vladimír Veselý nejšťastnější. Vždyť bydlel v Praze, kde se rmoutil, zvláště v poslední době, a tak se nemohl dočkat května nebo června, zkrátka prvního teplejšího měsíce v roce, aby mohl vyrazit do své chaloupky. Udržoval ji v původní podobě a jen pár kroků od ní, tam u Vojtíšků – no to jsou přeci rozhledy! Zemský ráj to napohled... A dobří lidé kolem, měl dost přátel. Když pominulo léto, těšil se Vladimír na krásy babího léta i na úrodu švestek, z kterých byla výborná slivovička, na kterou vždy srdečně zval. Byl přímo posedlý záchranou a zrestaurováním spálovské evangelické kaple, což se po trnité cestě k cíli zdařilo. V této kapli se od roku 1996 pořádala, především jeho zásluhou, a taky šperkaře a malíře Jiřího Urbana, jednodenní výstava *Spálovské babí léto*, většinou první sobotu v září, a to nejznámějších malířů Pojizeří. Obětavě se prezentovali kurátoři Jarda Barták a Bohumil Skalický. Kvalitní vždy byli i interpreti, pěvci a sbory, kteří program výstavy obohatili. Skoro pokaždé je krásný slunný den a rozhledy jsou daleké. Kdo přijde nebo přijede, nikdy nelituje.

Vladimír Veselý patřil ke statečným umělcům. V normalizačních poměrech dokázal založit ve Mšeně, kde v té době působil, s chartistou, kunsthistorikem a malířem Josefem Císařovským Lidovou školu umění a současně vyučoval na gymnáziu v Mělníce. V tomto městě vytvořil věhlasnou galerii *Ve Věži*, kde

v dobách normalizace umožňoval výstavy umělcům, kteří v Praze vystavovat nesměli, a přitom byli světově proslulí (Antonová, Čepelák, Jetelová, Matasová). Je to neuvěřitelné, ale v Mělníce vystoupili jeho zásluhou i Plastici.

Také letos v červnu přijel Vladimír Veselý z Prahy do své spálovské chaloupky a velice se těšil na svoji výstavu grafiky v Muzeu a Pojizerské galerii v Semilech (od 30. července). Vždyť se pravidelně zúčastňoval každoročních výstav *Malíři Pojizeří* a výstava grafického díla je jeho třetí samostatná v tomto semilském kulturním stánku. Deset dní před touto svojí velkou radostí, tedy 20. července, na Spálově ve své chaloupce umřel. Odešel umělec, který často maloval náš podkrkonošský kraj a ctil krásu žen, již zdobil většinu svých obrazů. Vladimír Veselý bude všem chybět na *XXVI. Spálovském babím létě* a jeho prosincovou devadesátku (28. 12.), jak jsme se těšili, s ním neoslavíme. Avšak vzpomeneme, nikdy nezapomeneme. A jeho dílo i *Spálovské babí léto* v evangelické kapli žije!

/ (pl), Semilské noviny

Dodám jen, že výstavu grafického díla V. Veselého můžete v semilském muzeu a galerii navštívit do 26. září

za humny

VRCHLABÍ – GABRIELA JAKOUBKOVÁ

Literární večer – setkání s regionální spisovatelkou. Po rozhovorech z Krkonoš a *Houbařském slabikáři* vydala Gabriela Jakoubková knihu *Tak znovu*, ve které odkrývá skutečné příběhy lidí, kteří si prošli zásadním životním zlomem a dokázali se vrátit do života.

8. září, 17 h, Městská knihovna ve Vrchlabí

VRCHLABÍ – Ve Vrchlabí i nadále probíhají výstavy:

do 5. 9. 2021

SNĚŽNÝ IWAN – MALÍŘ KRKONOŠ

Putovní výstava připomínající tvorbu neprávem zapomenutého malíře, grafika a ilustrátora Friedricha Iwana.

Historický dům č. p. 222

do 19. 9. 2021

OPEVNĚNÁ KRAJINA

Lidé ve východních Krkonoších 1938.

KCEV Krtek

* Opevněná krajina

Do 19. září je v **KCEV KRTEK** otevřená výstava *Opevněná krajina – lidé ve východních Krkonoších 1938*. Připravil ji Historický ústav AVČR ve spolupráci

s MFF UK v rámci projektu *Prameny Krkonoš*, jehož je Správa KRNAP hlavním partnerem. Přijměte srdečné pozvání na její prohlídku. Autory výstavy jsou Olga Hájková, Tamara Nováková a Libor Dušek.

Příběh opevnění krajiny se odehrává v obcích na úbočích Rýchorské rozsochy v nejvýchodnější části Krkonoš. Ve 30. letech 20. století, v době napjaté mezinárodně politické situace, se jednalo o vojensko-strategicky klíčový region, přes který procházely sjízdné komunikace ze Slezska do českého vnitrozemí. První objekty československého opevnění tu vznikly v roce 1936. V letech 1937 a 1938 byly budovány linie lehkého opevnění nového typu (známé jako *řopíky*) na Rýchorách, v Dolní Lysečínách a na Babí. Tady, při historické zemské bráně, stály i objekty těžkého opevnění, jediné v Krkonoších dokončené. Zdejší obce byly, až na město Žacléř, dominantně německojazyčné. Turismus, jinak pro Krkonoše typický, se jim spíše vyhýbal.

Lidé v této oblasti, stejně jako v celém německy mluvícím pohraničí, reflektovali politické události, vznikající opevnění a na něj navázanou infrastrukturu. Jak tedy ovlivnila každodenní život obyvatel horských zemědělských vsí vlastní výstavba opevnění? Jak vnímalo místní obyvatelstvo bezpečnostní složky, které se v pohraničních oblastech soustřeďovaly, prováděly kontroly, v zastoupení státu vykupovaly a vyvlastňovaly pozemky pro stavbu opevnění, přehrazovaly pole a louky ostnatým drátem ve jménu československé státní sebeobran? Jaký charakter měla interakce mezi místními a stavebními dělníky, kterými byli v drtivé většině Češi? A jak se v regionu projevilo prohlubující se nacionalistické nahlížení na budoucnost Československa? Na tyto otázky se snaží výstava odpovědět a předložit mozaiku dění v tomto regionu na konci 30. let 20. století.

Výstavou se prolínají tři tematické linky – příběhová, pramenná a technologická. První je příběhem tří kamarádů – historičky, archeoložky a etnologa, kteří návštěvníka, každý dle metod své profese, provázejí procesem historického bádání. Ten je zavede do terénu, paměťových institucí všeho druhu, k pamětníkům, soukromým sběratelům i do virtuálního světa internetových databází. Druhá linka ukazuje nejrozličnější typy historických pramenů – od písemných (uložených v Čechách i Německu), přes hmotné až po orální (tj. ústní). Třetí linka je demonstrována prostřednictvím počítačové aplikace, vyvinuté na půdě MFF UK, která pomáhá badatelům s rychlou orientací v textu pomocí generování klíčových slov, s automatickým překladem z němčiny nebo přepisem mluveného slova do textové podoby.

Výstava, koncipovaná jako putovní, je umístěná na panelech, částečně pojatých formou komiksu. Hlubší informace lze získat na fotografiích a dokumentech uložených v tabletech nebo prostřednictvím *qr kódů* na panelech. Výstava je otevřená každý den mimo pondělí, ve všední dny od 10:00 do 15:00, o víkendech od 10:00 do 17:00 hodin.

/ Olga Hájková, Tamara Nováková, *PULS* (Vrchlabí)

Klíčovým pamětníkem událostí 30. let na Rýchorách je Franz Braun (*1931). Zažil, jak českoslovenští dělníci stavěli v roce 1936 na pozemcích jeho rodiny bunkry a na podzim roku 1938 přes pozemky vedli protipěchotní překážku tvořenou tzv. prasečími ocásky. Jejich betonové patky po válce rodina

použila na podezdívku přístavby domu. Fragmenty této překážky jsou na výstavě, jako jediné trojrozměrné předměty, k vidění. / Foto Kamila Antošová

VRCHLABÍ –

M GALERIE MORZIN

Pozvánka na výstavu

MARGITA TITLOVÁ – YLOVSKY

OBRAZY – OBJEKTY

Kurátor výstavy: Miroslav Jiřele

Zahájení výstavy: 10. září v 18 hodin
v Galerii Morzin
ve Vrchlabí

Margita Titlová Ylovsky (*1957 Praha) je jednou z nejvýraznějších umělkýň generace osmdesátých let. Mezi léty 1977 a 1983 vystudovala AVU v ateliéru malby prof. Oldřicha Oppla.

Dříve se zabývala především volnou expresivní malbou a kresbou, které přecházely díky svému fyzickému pojetí a časovosti až v akční umění. Později se zaměřila na tvorbu objektů a instalací. Jejím základním vyjadřovacím prostředkem je záznam bezprostředního gesta, které reaguje na aktuální emoční stav.

Srdečně zveme na výstavu.

polemika

Smetiště tramvají v Krkonoších nechceme!

Letní stojaté vody mediální okurkové sezony rozčeřily články a reportáže o projektu spolku *Krkonošské metro*, v rámci kterého by měly po horách jezdit

tramvaje a vozit turisty. Do Krkonoš přivezené vysloužilé, resp. ojeté tramvaje T3 z ostravského dopravního podniku, jsou zatím na nádraží v Rokytnici nad Jizerou. Spolek chce na zhruba dvoukilometrovém úseku začít testovat čtyři tramvaje z Ostravy v příštím roce. Počítá také s využitím části železniční trati mezi Martinicemi v Krkonoších a Rokytnicí nad Jizerou.

V plánu je například, aby jedna z tramvají jezdila z rokytnického nádraží do zdejšího skiareálu k lanovkám.

K tématu vydal prohlášení Liberecký kraj, který deklaruje na zmíněné železniční trati zachování pouze vlakové dopravy. (V upravené podobě jsem ho otiskl tuším minule) Podle platné legislativy totiž nesmí vlaky a tramvaje jezdit po jedné trati zároveň.

Jan Sobotka, předseda certifikované destinační společnosti pro turistickou oblast Krkonoše – svazek měst a obcí, komentuje: „Představitel spolku *Krkonošské metro* o projektu s nikým kompetentním v území nejednal. Provoz dožitých tramvají v turistické oblasti „spadl z nebe“. Aby mohly tramvaje jezdit po železničních kolejích, je třeba změny zákona. Následný technicky těžko řešitelný provoz, tzn. vybudování kolejí, tunelů, tramvajových ostrůvků s chodníkem, kolejových svršků jako samostatné stavby, odhaduji na více než miliardu korun!

A to vidím jako nejpodstatnější. Rentabilitu investice. Neplýtvějme žádnými, ani evropskými financemi na zbytečné nesmysly. Nepředpokládáme totiž, že se lyžaři, co jezdí do Krkonoš, začnou přemísťovat z Prahy vlakem do Martinic v Krkonoších, zde přesednou na směr do Rokytnice nad Jizerou a zde opět přestoupí do tramvaje, která je doveze do skiareálu. Hosté z Polska stejně tak. Položme si otázku, proč a pro koho takový projekt realizovat a nákladně financovat? Mediální sdělení o projektu je jako „PR“ pro Krkonoše výborné. Ovšem reálně je to nesmysl prvního kalibru. Prosím, nepodporujeme v turistické oblasti vznik takového smetiště. Vždyť snahou řady místních lidí v území je oživení zdejší železniční dopravy. Již nějaký čas na tom pracují. Nyní denně jezdí po trati s pravidelnými osobními vlaky typické motoráčky řady 810, několikrát týdně nákladní vlak a každoročně i parní vlaky pro turisty.

Liberecký kraj ve spolupráci se *Svazkem Krkonoše* plánuje trvalý celoroční provoz nostalgických vlaků mezi Vrchlabím a Rokytnicí nad Jizerou s využitím nádraží Martinice v Krkonoších, které je kulturní památkou,“ uzavřel Sobotka.

A už nyní žijí a návštěvníkům i místním lidem slouží projekty cílené na podporu železničního turismu. Petr Pěnička, předseda Spolku železniční historie Martinice v Krkonoších, uvedl, že ve spolupráci s krajským koordinátorem veřejné dopravy *KORID LK* pracují na projektu, který zavede v úseku mezi Vrchlabím a Rokytnicí nad Jizerou pravidelný turistický vlak tažený parní lokomotivou. Za *Svazek Krkonoše* ředitelka Eva Šulcová potvrdila, že naplňují plán využití železnice v souladu s krajem a obcemi i spolkem železničních nadšenců z Martinic jak z pohledu dopravní obslužnosti a provozu nostalgických vlaků, tak pro následnou záchranu dalších železničních stanic na trati v území.

Dáša Palátková, novinářka, *PULS* (Vrchlabí)

Dcera hasiče z Košťálova trpí akutní leukémií. Rodina prosí veřejnost o pomoc

Martin Dlask, hasič z Košťálova, pomáhá zachraňovat lidské životy. Ted' ale jeho rodina potřebuje sama pomoci. Jeho dceři Izabelce doktoři diagnostikovali *akutní lymfoblastickou leukémií (ALL)*. Rodina prosí veřejnost o finanční podporu prostřednictvím veřejné sbírky, protože léčba bude zdlouhavá a velmi nákladná.

Pětiletá Izabela vyrůstá se staršími sestríčkami Kačkou a Rozálkou. Aktuálně je ale s maminkou v nemocnici v pražském Motole. „Léčba bude dlouhá a psychicky vyčerpávající pro celou rodinu. Léčba vyžaduje dlouhodobé dojíždění do Motolu několikrát týdně,“ popisuje tatínek Martin. První zdravotní problémy se objevily v červenci. Tehdy Izabelu začalo bolet zápěstí. S podezřením na zlomeninu dostala v jilemnické nemocnici dlahu. Postupně ale začal bolet Izabelku taky loket a koleno. Po sérii návštěv v nemocnici nakonec lékaři v polovině srpna diagnostikovali Izabelce *ALL*.

Aktuálně se podařilo

na léčbu Izabely vybrat na 185 tisíc korun. Příspěť můžete na portálu *Donio*. Zatímco maminka Simona bude muset být doma a pečovat o dceru, tatínek Martin bude i nadále chodit do práce, aby rodinu zaopatřil. K léčbě ale rodina potřebuje spoustu věcí, na které ji finance nestačí. „Veškeré finance použijeme na léčbu Izabelky. Boudou potřeba zdravotní a čistící prostředky, antibakteriální matrace, deky, polštáře, čistička vzduchu, léky, paruka, nízkobakteriální dieta.

Pokud se vybere více prostředků, budou použity na nové auto a pohonné hmoty, protože budeme muset jezdit s Izabelkou několikrát týdně do nemocnice do Prahy do Motole,“ uvádí maminka Simona Dlasková.

Stránka na Donio, kde můžete přispět na Izabelku:

<https://www.donio.cz/proizabelku>

*** Sobota 11. září**

ZÁŘIOVÁ DĚTSKÁ POUTĚ NA VALDŠTEJNĚ

Po úspěšné jarní pouti připravil hrad Valdštejn i zářiovou variantu.

V předhradí po celý den historický kolotoč a malý jarmark s řemeslnými a regionálními výrobky. Na hradě loutková představení souboru *Na Židli* (od 11.30 a 13.30) a krátké koncerty souboru *Cantus Jaroměř* (od 13.00 a 14.00).

Po celý den výtvarná dílna pro děti ve spolupráci s Centrem pro rodinu Náruč.

Areál hradu bude pro návštěvníky kompletně přístupný včetně interiérů.

Od 9.30 do 16.30 hodin. Vstupné: dospělí 100 Kč, děti 60 Kč, rodinné 250 Kč.

SEMILY

SEMILSKÝ PECEN

Tradiční dožínková slavnost města Semily
10. – 11. září 2021

**ZAJÍT
HRADIŠTĚ**

ZUŠ Mnichovo Hradiště
Bambus Band
Zvonky
Panoptic Summer Band
Waldovy Matušky
Mackie Messer Klezmer Band
Adaptace

zábava pro děti
BESIP
místní spolky a sdružení
bleší trh
občerstvení
jízdy RTO busem
mobilní zdravotní prevence

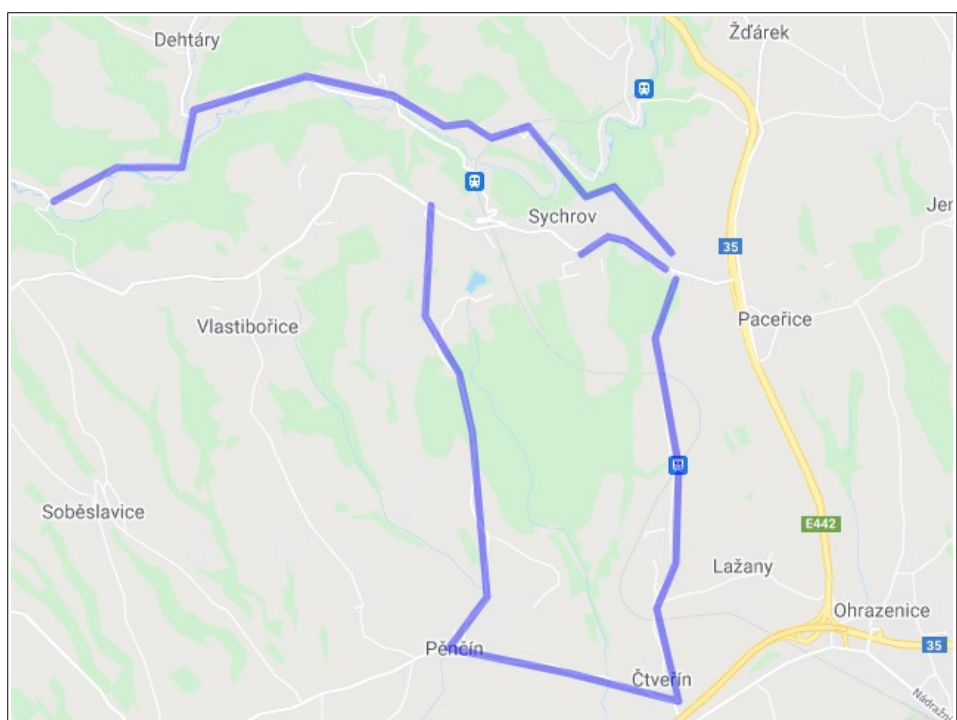
11. září 2021
10:00 - 23:00
Masarykovo náměstí, Palackého a Mírová ulice

LIBŠTÁT – Od 6. září do 10. září bude v Libštátu probíhat pokládka finálních asfaltů na hlavní silnici čí. 283. Práce jsou rozděleny do tří etap. 1. etapa: 6. 9. - 8. 9. bude uzavřen úsek od křižovatky silnic 283 x 286 (poblíž ordinace dr. Jůzy) až po náměstí v Libštátu. 2. etapa: 9. 9. bude uzavřen úsek od náměstí v Libštátu přes historický most až k železniční trati. 3. etapa: 10. 9. bude uzavřen úsek od historického mostu směrem do Bělé.

LOMNICE n/P – Kulturní a informační středisko zve na poslední letní řemeslný workshop v rámci projektu *Tovaryšem čtvera řemesel*, kterým bude v **úterý 7. září** od 15 hodin návštěvě ve výrobě Lomnických sucharů Ladislava Kodejšky s ukázkou a popisem výrobního procesu.

SYCHROV, RADIMOVICE a okolí –

V sobotu 4. a v neděli 5. září se odbude Sychrovská pouť. Bohužel na webu Sychrova není žádná užitečná informace, musí nám tedy stačit mapka trasy pouti ze stránek Radimovic. Z té jsem pochopil, že je to pouť v pravém slova smyslu – od slova poutník.

Karel Hohl